

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

22 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte: Petru Ursache,

judcători: Nadejda Toma și Vladimir Timofti,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către inculpată, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Râșcani din 14 octombrie 2015, și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 12 octombrie 2016, în cauza penală în privința lui

Slobozian Maria xxx, născută la xx.xx.xxxx, originară din s. xxx, r-nul xxx și domiciliată în or. xxx, str. xxx, nr.x.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 13.12.2010 – 14.10.2015;

Instanța de apel: 05.11.2015 – 12.10.2016;

Instanța de recurs: 28.12.2016 – 22.03.2017.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Râșcani din 14 octombrie 2015, Slobozian Maria a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a exercita funcții de contabil și contabil șef pe un termen de 1 an.

Slobozian Maria a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 332 alin. (1) Cod penal, însă a fost liberată de răspunderea penală, cu încetarea procesului penal în legătură cu intervenirea termenului prescripției tragerii la răspundere penală.

Slobozian Maria a fost achitată pe episodul delapidării averii străine, adică însușirii ilegale a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, săvârșită cu folosirea situației de serviciu, în perioada anilor 2008-2009, pe motivul lipsei în acțiunile ei a elementelor constitutive ale infracțiunii.

Acțiunea civilă înaintată de primăria Alexandrești, r-nul Râșcani a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea sumei de 11492 lei, ceia ce constituie echivalentul sumei delapidate ca rezultat al falsului foilor de deplasare și deconturilor de avans.

S-a aplicat în privința lui Slobozian Maria, până la intrarea sentinței în vigoare, măsura preventivă - obligarea de nepărsire a țării.

2. Pentru a se pronunța astfel, instanța de fond a indicat că, Slobozian Maria, de către organul de urmărire penală a fost pusă sub învinuire în baza art. 332 alin. (1) și 191 alin. (4) Cod penal. În cadrul cercetării judecătorești acuzatorul de stat, a modificat învinuirea adusă inculpatei, solicitând recunoașterea vinovăției acesteia în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 332 alin. (1) Cod penal, și recalificarea acțiunilor inculpatei de pe art. 191 alin. (4) Cod penal, în baza art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal și achitarea inculpatei pe episodul delapidării averii străine în perioada anilor 2008-2009 din lipsa în acțiunile ei a elementelor constitutive ale infracțiunii.

În fapt, instanța de judecată a constatat, că Slobozian Maria, activând în funcția de contabil-șef al Primăriei com. Alexandrești r-nul Râșcani, numită în această funcție în baza dispoziției Primarului com. Alexandrești nr. 10 din 10.05.2006, fiind permanent abilitată la instituția de stat nominalizată cu anumite drepturi și obligațiuni în vederea exercitării funcțiilor organizatorico - economice, fiind în acest mod persoană cu funcție de răspundere, acționând în mod intenționat, din interes material și personal, folosind situația de serviciu. În perioada anilor 2006 - 2007 a înscris date false în următoarele documente: în foaia de deplasare cu nr. 14-a din 01.09.2006 a inclus date false privitor la delegarea sa pentru perioada 07.09.2006 - 30.09.2009 la AO "ADAP" din mun. Chișinău pentru implementarea programului 1-c Contabilitate, document în baza căruia ulterior a înscris date false în decontul de avans fără număr din octombrie anul 2006 privitor la cheltuielile de deplasare în sumă de 1964 lei; în foaia de deplasare fără număr și dată a inclus date false privitor la delegarea cet. Chitic Mariana, care este fiica acesteia, pentru perioada 04.06.2006 - 20.06.2006 la SRL "Bit Generator" din mun. Chișinău pentru implementarea programului 1-c Contabilitate, document în baza căruia ulterior a înscris date false în decontul de avans fără număr din iunie anul 2006 privitor la cheltuielile de deplasare în sumă de 1404 lei; în ordinul de deplasare nr. 14 din 01.08.2006 a inclus date false privitor la delegarea cet. Chitic Mariana, care este fiica acesteia, pentru perioada 01.08.2006 - 31.08.2006 la AO „ADAP” din mun. Chișinău pentru implementarea programului 1-c Contabilitate, document în baza căruia ulterior a înscris date false în decontul de avans fără nr. 1 din 01.09.2006 privitor la cheltuielile de deplasare în sumă de 2524 lei.

Tot Slobozian Maria, activând în funcția respectivă și având aceleași atribuții de serviciu, acționând în mod intenționat, din interes material și personal, folosind situația de serviciu, în perioada anului 2007 a reflectat deconturile de avans din 20.03.2007 și 21.05.2007 pe numele cet. Chitic

Mariana și deconturile de avans din 21.03.2007 și 18.05.2007 pe numele său, în care a falsificat suma aprobată de primar pentru plată cu calcularea ulterioară la deconturile de avans pentru persoanele nominalizate a sumelor majorate, după cum urmează: la decontul de avans fără număr din 20.03.2007 aprobat în sumă de 88 lei l-a majorat cu suma de 1400 lei, la decontul de avans fără număr din 21.05.2007 aprobat în sumă de 48 lei l-a majorat cu suma de 1600 lei, la decontul de avans fără număr din 21.03.2007 aprobat în sumă de 48 lei l-a majorat cu suma de 1600 lei, la decontul de avans fără număr din 18.05.2007 aprobat în sumă de 88 lei l-a majorat cu suma de 1000 lei, documente cu date vădit false care au fost folosite de Slobozian Maria pentru delapidarea mijloacelor bănești în sumă totală de 11492 lei.

Astfel, instanța de fond a încadrat acțiunile lui Slobozian Maria în baza art. 332 alin. (1) Cod penal, *adică fals în acte publice, cu semne de calificare: înscrierea din interes material și personal de către o persoană cu funcție de răspundere în documentele oficiale a unor date false.*

Tot Slobozian Maria, activând în funcția de contabil-șef al Primăriei com. Alexandrești r-nul Râșcani, având încredințate în administrare mijloace financiare, acționând în mod intenționat și din interes material, folosind situația de serviciu și urmărind scopul delapidării averii străine, în perioada anilor 2006-2007 a reflectat în evidența contabilă deconturi de avans fictive cu privire la delegarea și detașarea acesteia și a fiicei sale, Chitic Mariana pentru anumite perioade de timp la cursuri de perfecționare și deplasări de serviciu, după cum urmează:

- decontul de avans din octombrie anul 2006 în sumă de 1964 lei, conform foii de deplasare anexate la decontul de avans contabilul-șef, Slobozian Maria din 07.09.2006 până la 30.09.2006 a fost delegată la AO „ADAP” din mun. Chișinău pentru implementarea programului 1-c Contabilitate;

- decontul de avans din 21.06.2006 în sumă de 1404 lei conform foii de deplasare anexate la decontul de avans contabil Chitic Mariana din 04.06.2006 până la 20.06.2006 a fost delegată la SRL „Bit Generator” din mun. Chișinău pentru implementarea programului 1-c Contabilitate;

- decontul de avans din 01.09.2006 în sumă de 2524 lei, conform foii de deplasare anexate la decontul de avans contabil Chitic Mariana din 01.08.2006 până la 31.08.2006 a fost delegată la AO „ADAP” din mun. Chișinău pentru implementarea programului 1-c Contabilitate;

Pe când în realitate AO „ADAP”, SRL „Bit Generator ” n-au desfășurat astfel de cursuri de perfecționare, în așa mod, prin ulterioara aprobare de către ea a deconturilor de avans respective, a delapidat mijloace bănești în sumă totală de 5892 lei.

Tot Slobozian Maria, activând în funcția respectivă, acționând în mod intenționat și din interes material, folosind situația de serviciu, având încredințate în administrare mijloace financiare, continuându-și intenția criminală de delapidare a averii străine, în perioada anului 2007 a reflectat

deconturile de avans din 20.03.2007 și 21.05.2007 pe numele cet. Chitic Mariana și deconturile de avans din 21.03.2007 și 18.05.2007 pe numele său, în care a falsificat suma aprobată de primar pentru plată cu calcularea ulterioară la deconturile de avans pentru persoanele nominalizate a sumelor majorate, după cum urmează: la decontul de avans fără număr din 20.03.2007 aprobat în sumă de 88 lei l-a majorat cu suma de 1400 lei, la decontul de avans fără număr din 21.05.2007 aprobat în sumă de 48 lei l-a majorat cu suma de 1600 lei, la decontul de avans fără număr din 21.03.2007 aprobat în sumă de 48 lei l-a majorat cu suma de 1600 lei, la decontul de avans fără număr din 18.05.2007 aprobat în sumă de 88 lei l-a majorat cu suma de 1000 lei, delapidând astfel suma totală de 5600 lei.

Cu privire la episodul privind delapidarea în perioada anilor 2008-2009 a mijloacelor financiare de către Slobozian Maria ca rezultat al majorării neîntemeiate în listele de plată, anexate la dispozițiile de plată care au fost ulterior prezentate Trezoreriei de Stat Râșcani și „Banca de Finanțe și Comerț” SA Filiala Râșcani, a plăților salariale, instanța de judecată a concluzionat, că Slobozian Maria urmează a fi achitată, din motiv că fapta inculpatei nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, deoarece careva prejudiciu la compartimentul calculării de către Slobozian Maria și respectiv primirea în perioada anilor 2008-2009 a plăților salariale lipsesc.

Astfel, ținând cont de faptul că prejudiciul în cazul dat ca rezultat al delapidării este de 11492 lei, instanța de fond a concluzionat, că acțiunile lui Slobozian Maria urmează a fi recalificate din art. 191 alin. (4) Cod penal în baza art. 191 alin. (2) lit. (d) Cod penal, *delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, săvârșită cu folosirea situației de serviciu.*

3. Împotriva sentinței a declarat apel inculpata Solobozian Maria, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri privind încetarea procesului penal în temeiul art. 391 alin. (1) pct.5) Cod de procedură penală sau adoptarea unei sentințe de achitare.

În motivarea cerințelor apelantul a invocat:

1) acuzatorul de stat a pus la baza învinuirii în calitate de probă:

- actul de revizie economică-financiară tematica la primăria Alexandrești nr 12/37 din 02 iulie 2009 și raportul de expertiză nr.354-364 întocmit la 27 iulie-3 august 2010, efectuate respectiv de revizorul Știrbu T., șeful secției expertize judiciare a Direcției asigurare operative a CCCEC, salariați a CCCEC și nu de un organ de control neutru (nesubordonat și necontrolat de CCCEC) sau expert independent autorizat de Ministerul Justiției. Actul de revizie este efectuat cu încălcarea legislației în vigoare și care conține greșeli, referințe deplasate, falsuri și informații contradictorii ca de exemplu lipsa contractului său de muncă, atribuirea funcției de conductor de instituție, falsificarea numărului contractului individual de muncă (din nr.10 prefăcut în 2), informații false despre lipsa economiei la salariu (mai mult de 13000 lei) etc., fapt demonstrat prin expertiza în comisie nr 1113 din 2 iulie 2015;

- scrisoarea Direcției Generale Finanțe Râșcani nr.112 din 31 decembrie 2009 cu informație falsă despre lipsa economiei la art. 111 „Retribuirea muncii” fără anexarea calculelor corespunzătoare și folosită de revizorul Știrbu T. în actul de revizie din 02 iulie 2009, cu toate că la acea dată această informație nu a existat și revizorul nu a efectuat calculele necesare personal. Folosirea informației false despre lipsa economiei la salariu a făcut posibil faptul diminuării nejustificate a tuturor plăților salariale cuvenite ei, lipsirea nejustificată de premii, indemnizații și alte plăți calculate și primite conform legislației în vigoare în sumă totală de 38802,9 lei, ulterior calificate de către procuror ca sume delapidate și sustrase de ea (fapt infirmat de expertiza contabilă în comisie nr.1113 din 2 iulie 2015);

- documente care nu au atribuții cu activitatea inculpatei, precum și documente fără semnătura persoanelor vizate (f.d.251-305, vol. II);

- raportul de expertiză financiar - contabilă nr. 079 din 09.02.2012, concluziile cărui sunt identice cu actul de revizie a revizorului Știrbu T;

- declarațiile neîntemeiate ale consilierilor Marcu A. și Buleeva M., care nu au lucrat în primărie, nu au cunoștințe în contabilitate, a secretarei Morari N. și contabilei Crivoi E., care se subordonează primarului.

2) În instanța de judecată nu au fost invitați pentru a fi audiați revizorul Știrbu T și expertul Curicheru A., precum și funcționarii primăriei care au activat în acea perioadă și acei care au avut careva tangențe cu primăria.

Totodată, a menționat apelantul că la materialele cauzei penale nu au fost anexate documente contabile care reflectă situația reală în privința cheltuielilor de deplasări în anul 2006-2007, astfel confirmându-se nevinovăția inculpatei.

Instanța de judecată a încălcat drepturile inculpatei și anume dreptul la apărare, dreptul la libertatea de exprimare, deoarece: nu a fost dispusă efectuarea expertizei în comisie de către experți independenți ai Ministerului Justiției; s-a opus prezentării unor documente contabile adăugătoare solicitate de către inculpată încă din 2011, care au demonstrat nevinovăția inculpatei pe episodul incriminat privind sustragerea plăților salariale în sumă de 38802,96 lei, învinuire retrasă de însuși procuror ca fiind nefondată.

A menționat, că conform concluziilor expertizei în comisie nr.1113 din 02.07.2015, documentele anexate la materialele cauzei penale, în baza cărora a fost pusă sub învinuire pentru falsificare și sustragere a surselor bănești destinate pentru plata cheltuielilor de deplasări în sumă de 11482 lei, conform standardelor de contabilitate, nu sunt documente de plată. În lipsa documentelor operațiilor de casă din perioada 2006-2007 experții nu au putut efectua controlul utilizării banilor folosiți pentru cheltuielile de deplasare și concret dacă pentru deplasările menționate ca false au fost eliberați bani ei și fiicei sale.

A remarcat apelantul și faptul, că neavând în față documentele primare-nota contabilă 8, 8a și 17 în care se reflectă calculul și plata cheltuielilor de deplasări, nu poate să se afirme, că deconturile de avans din 2006 nu au fost

luate la evidență, fiind anulate din lipsă de fonduri și erori la crearea acestora. De asemenea și cele din 2007. Inscricțiunile efectuate în deconturile de avans precum că au fost luate la evidență nu coincid cu dările de seamă trimestriale și anuale.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 12 octombrie 2016, pronunțată integral la data de 09 noiembrie 2016, apelul declarat de către inculpată, a fost respins ca fiind nefondat, cu menținerea sentinței fără modificări.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a indicat că, deși inculpata Slobozian M. nu recunoaște vina în comiterea infracțiunilor imputate, vinovăția acesteia este confirmată prin probele cercetate în prima instanță și verificate de către instanța de apel, cum sunt:

- declarațiile reprezentatului legal a părții vătămate Tofilat Vasile, depuse în prima instanță;

- declarațiile martorilor Marcu Anatolie, Gordilă Elizaveta, Ungureanu Nicolae, Morari Nina, Pavlenco Violeta, Crivoi Ecaterina și Scripluc Valentina, depuse în prima instanță;

- procesul-verbal de constatare a infracțiunii din 23.07.2009, potrivit căruia în perioada anilor 2007-2009, persoane din cadrul Primăriei s. Alexandrești, r-nul Râșcani au însușit mijloace bănești (f.d.18, vol.1);

- actul de revizie economico-financiare la Primăria Alexandrești r-nul Râșcani nr.12/37 din 02.07.2009 prin care se confirmă includerea sumei de 6016 lei în deconturile de avans din anul 2006 în anul 2007 și la fel suma de 5872 lei reflectată în deconturile de avans și care nu corespund cu cele indicate de conducătorul întreprinderii (f.d.68, vol.1);

- răspunsul de la instituția ADAP din 24.06.2009 din care se confirmă absența personalului din primăria Alexandrești r-nul Râșcani de la cursurile din perioada august septembrie 2006 (f.d.81);

- informația SRL „Bit Generator ” din 23.06.2009 din care urmează absența lui Slobozian Maria și Chitic M. în această instituție și la fel perioada maximă de aflare a clienților de cel mult 4 zile în incinta acestei instituții (f.d.82, vol.1);

- decont de avans pentru suma de 1404 lei, din 21.06.2006 pe numele lui Chitic Mariana cu înregistrare contabilă nr.8 din februarie 2007 (f.d.98, vol.1) cu foaie de deplasare pe numele lui Chitic – Slobozian Marian la SRL „Bit Generator” pe perioada 04.06.2006 până la 20.06.2006 (f.d.99 vol.1);

- decont de avans pentru suma de 1964 lei, din octombrie 2006 pe numele lui Chitic M. cu înregistrare contabilă nr.8 din ianuarie 2008 (f.d.100, vol.1) însoțit cu foaie de deplasare pe numele lui Slobozian M. la SA „ADAP” pe perioada 07.09.2006 până la 30.09.2006 (f.d.101 vol.1);

- decont de avans pentru suma de 2524 lei, din 01 septembrie 2006 pe numele lui Chitic M. cu înregistrare contabilă nr.8 din ianuarie 2007 însoțit cu foaie de deplasare pe numele lui Chitic M. la SA „ADAP” pe perioada 01.08.2006 până la 31.08.2006 (f.d.103 vol.1);

- decont de avans confirmat pentru 88 lei și transmis spre achitare pentru suma de 1488 lei, din 20.03.2006 pe numele lui Slobozian M. (f.d.130, vol.1) care în conformitate cu raportul de expertiză nr. 354-364 din 27.07.2010-03.08.2010 conține date manuscrise executate de Slobozian M. (f.d.210, vol.2);

- decont de avans confirmat pentru 113 lei și transmis spre achitare pentru suma de 1648 lei, din 21.05.2007 pe numele lui Chitic M (f.d.132, vol.1), care în conformitate cu raportul de expertiză nr.354-364 din 27.07.2010-03.08.2010 conține date manuscrise executate de Slobozian M. (f.d.210, vol.2);

- decont de avans confirmat pentru 113 lei și transmis spre achitare pentru suma de 1648 lei, din 21.03.2007 pe numele lui Slobozian M. (f.d.134, vol.1) care în conformitate cu raportul de expertiză nr.354-364 din 27.07.2010-03.08.2010 conține date manuscrise executate de Slobozian M. (f.d.210, vol.2);

- decont de avans confirmat pentru 88 lei și transmis spre achitare pentru suma de 1088 lei, din 18.05.2007 pe numele lui Slobozian M. (f.d.136, vol.1) care în conformitate cu raportul de expertiză nr.354-364 din 27.07.2010-03.08.2010 la fel conține date manuscrise executate de Slobozian M. (f.d.210, vol.2);

- procesele-verbale de colectare a mostrelor (f.d.121-126, 131-136, 138-143, 145-151, 171-176 vol.2) care au fost efectuate de angajați ai primăriei și prezentate experților pentru analiză;

- raportul de expertiză nr. 354-364 din 27.07.2010 - 03.08.2010 (f.d.354-364, vol.2) în care se descrie modalitatea și apartenența înscrisurilor în actele ridicate.

Instanța de apel a apreciat critic argumentele inculpatei privind aprecierea greșită a probelor prezentate de către acuzare, deoarece probele cercetate de prima instanță și verificate în instanța de apel, conform art.101 Cod de procedură penală alin. (1) și anume fiecare probă fiind apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere a coroborării lor, confirmă vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunilor în baza cărora a fost condamnată de către prima instanță.

Din conținutul actului de revizie pe care inculpata solicită să fie exclus în calitate de probă în această cauză penală, prima instanță a reținut doar o parte din sumele invocate și anume acea parte a actului care a fost confirmată prin totalitatea de probe acumulate în acest proces penal. În situația dată nu poate fi admisă poziția inculpatei privind întocmirea actului de către persoane interesate și anume angajații CNA, deoarece acest act de revizie a stat la baza pornirii urmăririi penale și coroborează cu alte probe din cadrul cauzei penale. Instanța de apel a conchis, că actul sus-menționat corect a fost reținut de prima instanță drept o probă pertinentă în această cauză penală, deoarece acesta coroborează cu raportul de expertiză nr. 354-364 din 27 iulie - 3 august

2010, conform căruia se confirmă includerea datelor în deconturile de avans și ordinele de deplasare anume de către Solobozian M. și la fel coroborează cu declarațiile martorilor Morari N., Tofilat V., Marcu A., Buluna M și Gordila E.

Referitor la actul reviziei economico-financiare din 02.07.2009 instanța de apel a indicat, că anume acest act coroborează și cu raportul de expertiză judiciară nr.1113 din 03.07.2015 efectuat de o instituție independentă așa cum a solicitat Slobozian M. în ședința primei instanțe din 02.07.2014.

Din analiza acestui raport de expertiză, efectuat de Centrul Național de Expertize Judiciare nr.1113 din 03.07.2015, instanța de apel a indicat că se constată cert includerea unor sume suplimentare de către Slobozian M. în lista de salarizare a angajaților primăriei, textual: "De către Slobozian M. în perioada indicată au fost încasate în total din casa primăriei și de la contul de card bani în sumă de 125298,51 lei și restituiți în sumă de 3302,95 lei. Sumele încasate depășesc cu 1765, 56 lei sumele îndreptate către plată" (f.d.14, vol. V).

Instanța de apel menționează, că tot din acest raport de expertiză se mai stabilește o altă acțiune a lui Slobozian M., care, după inițierea cauzei penale, deja a acționat în formarea unor datorii a primăriei față de ultima și anume: "În perioada iulie 2008-iunie 2009 în contul personal al contabilului-șef Slobozian M., sunt reflectate solduri "debitoare", ceea ce indică la faptul că angajata beneficia de plăți salariale în avans. La sfârșitul lunii iulie a anului 2009 calculele salariale convenite contabilului-șef Slobozian M., depășesc sumele achitate și soldul "creditor" constituie 16760,96 lei. ... la situația 31.12.2010 la contul personal de evidență a plăților salariale a contabilului-șef Slobozian M., s-a format o datorie "debitoare" în sumă de 1765,56 lei, față de Primăria com. Alexandrești (f.d.18, vol.V).

Din conținutul raportului de expertiză menționat instanța de apel constată că reiese cu certitudine primirea de către Slobozian M. a unor sume bănești incluse în listele de salarizare mai mari decât sumele salariale reale a lui Slobozian M., textual: "...la 01.01.2008, urma să încaseze mijloace financiare în sumă de 120230,00 lei, suma încasată de fapt constituie 125298,51 lei..." (f.d.19, vol.V).

Cu referire la alegațiile apelantei ce se referă la raportul de expertiză nr. 354-364 din 27 iulie-03 august 2010, pe care ultima la fel îl consideră drept unul întocmit la indicația șefului Centrului Anticorupție, instanța de apel le-a considerat drept inacceptabile, deoarece nemijlocit Slobozian M. a susținut faptul includerii datelor de către ea nemijlocit în deconturile de avans, referindu-se doar la puterea juridică a lor, care nu confirmă eliberarea acestor sume din contabilitatea primăriei, pe când tot ea nu susține concluziile din expertiză. Anume din aceste considerente instanța de apel a conchis că nu poate fi admisă această poziție a inculpatei, deoarece anume ea a solicitat dispunerea înfăptuirii unei expertize repetate privind calculele efectuate în primărie, știind despre lipsa actelor contabile, însă nu a solicitat efectuarea unei expertize în comisie privitor la înscrierile manuscrite în deconturile de

avans și ordinele de deplasare, care se află la cauza penală, cu atât mai mult, că expertul participant la această expertiză poartă răspundere penală pentru cele indicate, astfel inculpata nu a fost lipsită de dreptul să prezinte o altă concluzie în situația existenței tuturor actelor puse la îndoială de către ea.

Referitor la alegațiile inculpatei privind încălcarea dreptului la apărare și la un proces echitabil, instanța de apel le-a considerat drept unele formale și cu scop de a evita răspunderea penală în situația în care prima instanță a examinat cauza cu prezența unui avocat în bază de contract, a admis demersurile inculpatei, inclusiv și numirea unei expertize în comisie, în instanța de apel fiind reluată cercetarea judecătorească cu audierea nemijlocită a inculpatei în prezența unui avocat.

Instanța de apel o considerat neîntemeiate și lipsite de temei legal argumentele inculpatei potrivit cărora „ordinele de deplasare” și „deconturile de avans” sunt formale, în lipsa unor documente contabile, deoarece din conținutul acestor acte reiese că acestea sunt înregistrate în contabilitatea primăriei și conțin numere de înregistrare contabile. La fel a fost apreciată ca fiind neîntemeiată opinia inculpatei că aceste acte nu pot fi admise ca documente contabile, deoarece acțiunile ei au fost calificate în baza art. 332 alin. (1) Cod penal și anume falsul în acte publice și nu falsul în documente contabile, care este o infracțiune prevăzută la art. 335/1 Cod penal.

Totodată, instanța de apel a concluzionat, că în cadrul examinării cauzei nu au fost stabilite careva temeiuri de a interveni în soluția primei instanțe, soluție pe care o consideră legală.

6. Împotriva deciziei instanței de apel, la 08.12.2016, în termen, a declarat recurs ordinar inculpata, solicitând casarea sentinței și decizia instanței de apel, cu pronunțarea unei hotărâri privind achitarea inculpatei din motiv că faptele inculpatei nu întrunesc elementele infracțiunilor incriminate.

În motivarea recursului, invocând temei de drept pct. 6) și 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a indicat următoarele argumente:

- instanțele ierarhic inferioare nu au apreciat probele din dosar potrivit prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, iar instanța de apel nu s-a pronunțat asupra argumentelor din apel (reproduse la pct. 3 din prezenta decizie).

Menționează, că nu neagă faptul că a scris aceste documente, dar care ulterior au fost anulate din cauza greșelilor în omologare și din lipsa mijloacelor de plată.

7. Procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat, pledând pentru declararea inadmisibilității acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece temeiurile invocate privind aprecierea sau reaprecierea probelor nu constituie erori de drept prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, iar argumentele invocate au constituit obiect al examinării în instanța de apel și asupra acestora instanța s-a pronunțat, adoptând o soluție legală și întemeiată.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Potrivit practicii judiciare constante *erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.*

Inculpata Slobozian M. în recursurile ordinare ca temei invocă pct. 6) și 8) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală.

Conform alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, o hotărâre a instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept comisă de instanțele de fond și de apel în cazul, când: *pct. 6) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; pct. 8) nu au fost întrunite elementele infracțiunii.*

Colegiul lărgit menționează, că potrivit practicii judiciare constante, *erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică, dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.*

Potrivit art. 113 alin. (1) Cod penal se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii prevăzute de norma penală.

Colegiul penal constată că, instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată.

Astfel, potrivit prevederilor art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Prevederile art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală stabilesc că instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit prevederilor art. 417 alin. (8) Cod de procedură penală decizia instanței de apel trebuie să conțină temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Colegiul penal consideră, că argumentele aduse de recurent în susținerea solicitărilor sale, au constituit obiect de examinare în instanța de apel, și asupra acestora instanța s-a expus în mod întemeiat așa cum este indicat în pct. 5 al prezentei decizii, dând o apreciere probelor conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar tuturor probelor în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, ajungând la o concluzie corectă privind calificarea infracțiunilor săvârșite de către Slobozian M. în baza art. 191 alin. (2) lit. d) și 332 alin. (1) Cod penal, stabilind corect existența în acțiunile inculpatei a elementelor constitutive ale infracțiunilor în baza cărora a fost condamnată, concluzii pe care instanța de recurs și le însușește, nefiind necesară repetarea acestora.

Mai mult decât atât, Colegiul consideră necesar a menționa, că potrivit prevederilor art. 27, 414 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, că aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în alt sens decât cel pe care îl propune recurentul este o competență și prerogativă legală a instanțelor de fond și aceasta nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală, astfel invocarea acestei chestiuni drept temei de casare în recursul ordinar este lipsită de suport legal.

Totodată, Colegiul penal conchide, că în speță nu a fost admisă o eroare gravă de fapt, deoarece pentru a constitui caz de casare, eroarea de fapt trebuie să fie gravă, adică, pe de o parte, să fi influențat asupra soluției cauzei, iar pe de altă parte să fie vădită, neîndoielnică. Eroarea gravă de fapt nu privește dreptul de apreciere a probelor, ci discrepanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, prin ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții decât cea pe care materialul probator o susține.

Însă, în cadrul examinării prezentei cauze o asemenea eroare nu a fost constatată de către instanța de recurs.

În concluzie Colegiul penal atestă, că la examinarea cauzei de către instanța de apel au fost respectate prevederile legale prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, iar temeiurile invocate de către recurent prevăzute

la art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului. Astfel de erori de drept în speța examinată nu s-au comis, prin urmare, hotărârea atacată este legală și întemeiată, iar recursul urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către inculpată, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 12 octombrie 2016, în cauza penală în privința lui **Slobozian Maria xxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **20 aprilie 2017**.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Nadejda Toma

Vladimir Timofti